

Ogród

– skarbnica doświadczeń

Jolanta Jabłońska

Nasze przedszkolaki w ogrodzie czują się wspaniale. To jest ich mały świat pełen tajemnic i zagadek, które moje dzieci bardzo lubią rozwiązywać. Teren naszego ogrodu otoczony jest parkanem, przy którym posadzone są krzewy. Znaczną jego część pokrywa miętka, tartanowa, kolorowa nawierzchnia. Pokrywa ona bieżnię, po której maluchy chętnie biegają, jest wyłożona wokół piaskownicy, równoważni, karuzeli i sprzętu do zabaw ruchowych. W nią wkomponowane zostały kolorowe gry ściganki do zabaw matematycznych.

Taras i duża powierzchnia przed nim wyłożone są kostką brukową ułożoną w czerwone pasy i koła o różnej wielkości, które w ciekawy sposób wykorzystuję do różnorodnych zabaw ruchowych. Na tarasie umieszczone są skrzynki, w których latem kwitną kwiaty. Rzosady do nich samodzielnie przygotowują dzieci w grupach. W ogrodzie rośnie wiele odmian ozdobnych roślin iglastych i liściastych. Mamy zielony przez cały rok klomb z ciekawymi odmianami iglaków. Wspaniałe okazy drzew w upalne dni dają cień i schronienie.

Ogród sprzyja prowadzeniu obserwacji przyrodniczych. Wiosną i latem możemy w nim podziwiać kwiaty, drzewa i krzewy. Wielość zgromadzonych w naszym ogrodzie gatunków roślin daje dzieciom możliwość poznania ich nazw. Tutaj uczą się także ochrony przyrody – kształtowania właściwych wobec niej postaw. W ogrodzie znajdują się także piaskownice z czystym piaskiem, pomysłowo obudowane drewnianymi palikami. Trudno sobie wyobrazić plac zabaw bez piaskownicy. Dzieci uwielbiają lepić babki z piasku, budować zamki, fosa oraz torty i ciasta ozdobi-

bione gałązkami i kamyczkami. Z dala od ulicznego hałasu przedszkolaki mogą korzystać z ciekawych, a przede wszystkim bezpiecznych sprzętów do zabaw ruchowych. Są to kompleksowo skonstruowane zjeżdżalnie, przeplotnie, mostki z lin i desek, ścianki wspinaczkowe itp.

Przedszkolaki korzystają z równoważni, huśtawek (zwierząt i pojazdów), kręciołka czy kolorowej lokomotywy. Mamy również niewielką górkę, przez którą prowadzi bieżnia. Jest to wspaniałe miejsce do zabaw ruchowych, a zimą do zjazdów na sankach. Dla małych przedszkolaków jest to spore wzniesienie, które muszą pokonać, by wspiąć się na wierzchołek.

Atrakcyjne wyposażenie, spokojna atmosfera, a przede wszystkim otaczająca nas przyroda stwarzają dobry klimat do edukacji i wypoczynku. Jest to miejsce, gdzie odbywają się imprezy, uroczystości, zabawy integracyjne, występy i kiermasze. O każdej porze roku nasz ogród pięknie się pre-

zentuje. Możemy być z niego dumni i zapraszać wszystkich, którzy chcą pozostać u nas na dłużej. Każda pora roku przynosi nam wiele atrakcyjnych działań. Dzieci uczą się dostrzegania zmian zachodzących w przyrodzie w poszczególnych porach roku. Do współpracy zapraszamy także rodziców naszych wychowanków, dziadków i opiekunów. Niezależnie od pory roku ogród jest skarbnicą wiedzy, miejscem doświadczeń i ciekawych obserwacji. Mimo że w okresie wiosenno-letnim jest tych działań o wiele więcej, to miesiące chłodniejsze nie są pozbawione uroku i niezapomnianych wrażeń.

Wiosna. To czas obserwacji przyrody budzącej się do życia, pojawiających się pierwszych pąków na gałęziach drzew i krzewów, słuchania śpiewu ptaków, obserwowania zachowań owadów itp. Bardzo często do ogrodu zabieramy ze sobą szklą powiększające, dzięki którym dzieci mogą obserwować wybrane przez siebie obiekty. Najczęściej mali przyrod-

nicy obserwują wygląd i zachowanie biedronki, mrówki, motyla, gąsienicy, ślimaka. Zadają przy tym wiele pytań dotyczących ich wyglądu, przystosowania do środowiska, sposobu odżywiania itp.

Obserwują z bliska pierwsze wiosenne kwiaty i pączki zielonych listków. Zaspokajają swoją ciekawość, a odpowiedzi na nurtujące ich pytania stają się źródłem wiedzy o otaczającym świecie przyrody.

Dzieci z wielkim przejęciem uczestniczą w zabawach, w których wykorzystywany jest różny materiał przyrodniczy znaleziony w ogrodzie. Zbierają patyczki, kamyki, listki, płatki kwiatów, kawałki kory, szyszki, korzenie do komponowania „żywych obrazów”, przekształcania ich w dowolne kształty i postacie. Wykorzystujemy także kartonowe ramki do tworzenia własnych obrazów. Kładąc ramkę w wybranym miejscu, opisujemy, jakie elementy znajdują się na obrazie i dlaczego nam się on podoba. W pracach plastycznych, kiedy należy umiejętnie zagospodarować płaszczyznę papieru, to doświadczenie niezwykle się przydaje, a dodatkowo rozwija pomysłowość, twórczą ekspresję i wyobraźnię.

Każdego roku na tarasie przedszkolnym przygotowujemy rozsady, sadzimy w skrzynkach cebulki roślin jadalnych i ozdobnych. Dzieci pielęgnują i obserwują hodowlę szczypiorki, natki pietruszki, hiacyntów, maciejki, bratków, aksamitek. Przekwitłe kwiaty tulipanów, żonkili, krokusów, które były ozdobą naszej sali, przesadzamy do gruntu, abyśmy za rok mogli cieszyć się ich urodą i zapachem.

W naszym kąciu przyrody planujemy przeznaczyć osobną rabatę na zioła, które będziemy pielęgnować i wykorzystywać jako zdrowy dodatek do zup, kanapek i napojów. Ponieważ w naszym ogrodzie mamy przede wszystkim rośliny ozdobne, ziołowa rabatka stanie się dla nas miejscem wspólnej pracy, obserwacji oraz satysfakcji ze zbiorów.

W czasie wiosennych porządków w ogrodzie dzieci chętnie pomagają panu dozorczy w sprzątaniu liści, grabieniu ich, a także przenoszeniu na wyznaczone miejsce. Poznają

wówczas nazwy, wygląd i sposoby korzystania z narzędzi ogrodniczych, które pozwalają na pielęgnację terenu. W ogrodzie uczą się odpowiedniego zachowania, zasad pobytu na świeżym powietrzu, bezpieczeństwa zabaw, troski o czystość i estetykę otoczenia, poszanowania przyrody i pracy innych. Od kilku lat wiosną organizujemy też akcję „Sprzątanie świata”, propagującą ochronę środowiska.

Lato. Kiedy robi się ciepło, przenosimy zajęcia i zabawy do ogrodu, co stwarza wiele okazji do wszechstronnego rozwoju dzieci, a jednocześnie daje możliwość bezpośredniego kontaktu z przyrodą. Przedszkolaki uwielbiają konstruować latawce, wiatraczki, samoloty o różnych kształtach i kolorach. Przedmioty te wykorzystujemy do zabaw i doświadczeń z wiatrem. Dzieci poznają jego właściwości, pozytywne i negatywne wpływ na środowisko przyrodnicze. Bardzo lubią też zabawy z balonikami, piórkami, bańkami mydlanymi i kawałkami pasków krepliny przymocowanymi do patyków.

Ruch to naturalna potrzeba dziecka, która pozwala na aktywne poznanie otoczenia. Ponadto jest on istotny dla prawidłowego rozwoju malucha. W naszym ogrodzie stwarzamy dzieciom nieograniczone możliwości zaspokajania tej potrzeby. Organizujemy atrakcyjne zabawy z wykorzystaniem naturalnych przeszkód terenowych oraz sprzętu dostosowanego do wieku przedszkolaków. Ścieżki zdrowia, zawody na rowerach, hulajnogach, wyścigi na bieżni, gra w piłkę nożną, siatkówkę, badminton, skoki ze skakanką, kręcenie hula-hoop czy rzuty ringiem na odległość to tylko niektóre propozycje zabaw organizowanych na świeżym powietrzu.

Przy okazji rozwijamy spostrzegawczość, orientację w przestrzeni, umiejętność oceny odległości i kierunku, poznawanie stosunków liczbowych, rozpoznawanie barw i kształtów.

Do zabaw matematycznych wykorzystujemy gry ściganki wkomponowane w nawierzchnię ogrodu lub rysujemy kredą na kostce brukowej inne

gry. Do tego typu zabawach pomocne bywają kasztany, żołądźcie, kamyki, orzechy. Kreda jest lubianym przez dzieci tworzywem plastycznym. Na naszej płycie powstają kolorowe rysunki o różnej wielkości i różnym kształcie. Przy ogródkowych stolikach przedszkolaki mogą korzystać z innych pomocy, takich jak kredki, flamastry, plastelina, modelina, farby. Wykonane prace eksponowane są na ogrodzeniu tarasu i stanowią jego ozdobę.

W pogodne dni często wybieramy zabawy z muzyką. Tańczymy proste układy choreograficzne i zapraszamy do zabawy dzieci z innych grup. Bawimy się ogromną tęcząową chustą, relaksujemy się i oddychamy zdrowym powietrzem.

Nasz ogród jest doskonałym miejscem do prowadzenia olimpiad sportowych. W konkurencjach biorą udział dzieci, rodzice, pracownicy przedszkola. Olimpiady cieszą się dużą popularnością, a mali sportowcy mogą zawsze liczyć na doping.

Dzięki aktywności ruchowej dzieci rozwijają sprawność fizyczną, uczą się zabawy w zgodnej rywalizacji, integrują się z innymi uczestnikami. W naszej olimpiadzie wszystkie dzieci są zwycięzcami. Liczy się dobra zabawa, zaangażowanie i chęć udziału w różnych konkurencjach (bieg w workach, rzuty piłką na odległość, zbieranie woreczków na czas, wyścig na miotle, toczenie piłki do bramki, sztafeta z pałeczką, skoki na piłce i wiele innych).

Rodzice także prowadzą zajęcia dla przedszkolaków. Prezentują swoje umiejętności aktorskie, plastyczne, konstrukcyjne, recytatorskie, opowiadają dzieciom interesujące historie.

W słoneczne dni maluchy chętnie bawią się piaskiem. Piasek i woda dostarczają pomysłów do wspaniałych zabaw. Zabawa staje się okazją do wzajemnej komunikacji, zgodnej współpracy, zaangażowania i – co ważne – budowania poczucia własnej wartości. W altance mamy zgromadzone plastikowe zabawki, które dzie-

ci chętnie wykorzystują do tego typu zabaw. Przesypują ziarenka piasku przez plastikowe sitka, lejki, młynki. Poznają strukturę piasku, tworzą z niego wspaniałe zamki, fosy, tunele, labirynty, lepią babki i torty. To ciekawa „lekcja matematyki”. Wszelkiego typu zabawy badawcze, podczas których przedszkolaki same mogą się przekonać o właściwościach różnych przedmiotów, należą do ulubionych działań małych naukowców. Woda nalana do plastikowej miski, drobne przedmioty (korek, gumka, piórkó, moneta, papierowy statek, kawałek patyczka) służą dzieciom do przeprowadzania eksperymentów.

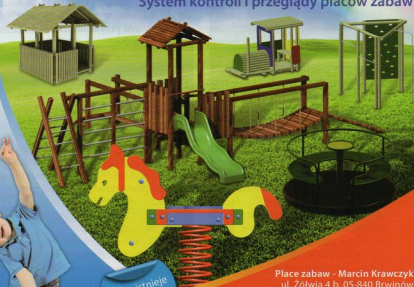
Plastikowa butelka i kubeczek do przelewania wody pomagają w zrozumieniu pojęć związanych z pojemnością oraz mierzeniem ilości wody. W naszym przedszkolu miesiące letnie obfitują w różne uroczystości: bale ogródkowe, pożegnanie starszaków, Dzień Dziecka, jubileusze, festyny rodzinne. Spotkania tego typu integrują dzieci, rodziców oraz

MK PLACE
ZABAW
MARCIN KRAWCZYK

Firma produkuje:

- zjeżdżalnie
- huśtawki
- bujaki sprężynowe
- karuzele
- piaskownice
- wieże ze zjeżdżalniami
- drewniane domki dla dzieci
- ławki ogrodowe
- stoły ogrodowe

Projektowanie placów zabaw
(również na indywidualne zamówienie Klienta)
Certyfikowane elementy wyposażenia placów zabaw dla dzieci
System kontroli i przeglądu placów zabaw

Firma istnieje
od 1990 roku

Place zabaw - Marcin Krawczyk
ul. Żółwia 4 b, 05-840 Brwinów
tel./fax 22 729 36 21, tel. kom. 501 337 870
e-mail: biuro@marcinkrawczyk.pl

www.marcinkrawczyk.pl

pracowników przedszkola, dają wiele radości i zadowolenia. Jest to także okazja do zaprezentowania umiejętności i wiadomości zdobytych przez dzieci w przedszkolu. Odbijają się wtedy występy artystów, pokazy akrobatyki, czarodziejskich sztuczek, występy taneczne i wokalne. Organizujemy kiermasze prac przedszkolaków (dochód przeznaczony jest na cele przedszkolne), loterie fantowe, festiwale ciast, pokazy mody, występy dzieci, konkursy i konkurencje sprawnościowe.

Ogród jest też dobrym miejscem do prowadzenia cyklicznych zajęć adaptacyjnych dla nowych przedszkolaków i ich rodziców.

Jesienią dzieci uwielbiają bawić się kolorowymi liśćmi, układać z nich bukiety, szlaczki, wzorki, ciekawe kształty. Obserwują zmieniającą się barwy, słuchają szelestu liści, po których chodzą, pomagają panu dozorczy w ich sprzątaniu. Uczestniczą w porządkowaniu rabat kwiatowych, usuwaniu przekwitłych już kwiatostanów, wykopywaniu niektórych roślin, zabezpieczaniu na zimę tych wrażliwych. To dobry moment na poznanie i utrwalenie nazw poszczególnych gatunków roślin, wskazywanie i nazywanie podstawowych ich części. Przed zimą pan dozorca zawsze starannie kosi trawniki w ogrodzie. Dzieci bardzo lubią obserwować tę czynność. Zapach koszonej trawy jest dla nich nowym doznaniem. Opadłe z drzew gałązki, suche patyczki, kamyki służą im do tworzenia naturalnych obrazków, budowania wymyślonych przez siebie konstrukcji. Jesienny czas sprzyja wykonywaniu przez nie ciekawych prac plastycznych z użyciem materia-

tu przyrodniczego zebranego w ogrodzie. Dzieci bardzo lubią nawlekać korale z kasztanów, jarzębiny, tworzyć kasztanowe czy listkowe ludziki, komponować suche gałązki, tworząc z nich jesienne drzewa, kolorowe bukiety.

Nasze przedszkole słynie także z niezwykle atrakcyjnych pikników integracyjnych, które są lubiane przez dzieci i dorosłych. Sprzyjają one zacieśnianiu więzi pomiędzy przedszkolem a rodziną. Sami lub z pomocą zaproszonych artystów organizujemy wówczas konkursy plastyczne, tańce, zawody sportowe, zgadywanki i quizy. Rodzice z wielkim zaangażowaniem włączają się we wszelkie działania. Przygotowują słodkie wypieki, grilla, pomagają podczas dekoracji ogrodu, uczestniczą w prowadzonych przez nauczycieli konkursach (malowanie twarzy, lepienie z masy solnej, stemplowanie ziemniakami, przebijanie się za wybraną postać z bajki oraz podczas konkursów sportowych itp.).

Dla dzieci to wielka radość, kiedy mogą bawić się wspólnie z rodzicami, pochwalić się wykonaną pracą, osiągnięciami tanecznymi lub sportowymi. Zabawy te są również propozycjami dla rodziców, podpowiadają bowiem, jak można razem spędzać czas na świeżym powietrzu. Pikniki są okazją do rozmów, wymiany poglądów, nawiązywania przyjaźni przez dzieci, ale też rodziców.

Barwy jesieni są dla nas inspiracją do tworzenia wspaniałych prac plastycznych płaskich i przestrzennych. Zaobserwowane na rabatkach przedszkolnych kwiaty, okazy drzew, krzewów, różne gatunki ptaków, owadów czy martwa natura są odzwierciedlane w pracach dzieci. Poznają ich budowę oraz przystosowanie do warunków środowiska. W naszym ogrodzie posadziliśmy dąb. Pięlgnujemy go i wierzymy, że wyrośnie na duże drzewo z grubym pniem i szeroko rozgałęzioną koroną.

Zima. Kiedy rośliny znajdują się w stanie spoczynku, a wszystko pokrywa biała, puszysta pierzynka, zaczyna się dla dzieci zawsze wyciekany czas zabaw na śniegu. Ogród zamienia się wtedy w lodową krainę,

w której szukamy na śniegu śladów zwierząt, wydeptujemy ścieżki o różnych kształtach, ślizgamy się po zamrożonej tafli lodu, lepimy bałwanki, budujemy igloo, odgarniamy śnieg łopatami, rzucamy śnieżkami do celu, tocymy śniegowe wale itp. Dla przedszkolaków największą atrakcją jest wtedy zjeżdżanie na sankach z góry. Muszą przystać, że ja również bardzo lubię to robić. Zabawa ta zawsze daje mnóstwo radości.

Z małymi badaczami sprawdzamy właściwości białego puchu i zamrożonego lodu, obserwujemy niezwykle kształty śniegowych płatków. Jednak największą radość sprawia dzieciom wykonywanie zimowych „orłów” i „aniolków” rzeźbionych na śniegu (w pozycji leżącej) rękoma i nogami. Każdego roku w tym okresie dokarmiamy ptaki, organizujemy im stołówkę ze stoninką, smalcem, ziarnami kaszy, nasionami i okruchami chleba. Część tych zapasów gromadzimy w kąciku przyrody, część przynoszą rodzice. Ptasię smakołyki zawieszamy na gałązkach lub wysypujemy do karmników. To dobry moment na poznanie struktury różnych nasion, ich nazw, wyglądu, obserwowanie wielu gatunków ptaków, słuchanie ich głosów, porównywanie wyglądu z obrazkami w albumach przyrodniczych, wyrabianie opiekuńczego stosunku do zwierząt.

***

Opisanie działania to tylko wybrane pomysły kadry pedagogicznej, która w ciekawy i twórczy sposób chce zapewnić dzieciom atrakcyjny pobyt na dworze. Uczymy przedszkolaki aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu, poszerzamy ich wiedzę z różnych dziedzin nauki, promujemy świadomość ekologiczną i prospołeczną postawę. Nasz piękny ogród jest do tego typu działań wymarzone miejsce, a wszyscy czujemy się w nim bezpiecznie, swobodnie i radośnie.

Jolanta Jabłońska
Przedszkole nr 196 „Kraina Misiów”
w Warszawie